

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 cri: Mercuria si Duminea, F6ia, candu concedu ajutoriele. -- Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatoria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. -- Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari seu mici inserate se ceru 8 cr. Taca timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 44.

Brasiovu, 17/5 Iuniu, 1865.

Anulu XXVIII.

MONARCHIA AUSTRIACA. TRANSILVANIA.

Se adeverece oficialmente denumirea consiliarilor la curtea suprema din Vien'a in persoanele publicate in Nr. tr. pe care Mai. S'a c. r. apostolica binevoi ale denumi prin pre inalt'a scrisore de mana din 5 Iuniu a. c.

Petitiunea subscribilor membrii,

oatra Onor. Comitetu alu Asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului, in Sibiu.

Articuli publicati in dilele trecute de amendoi dnii secretari ai Asociatiunii in cele doua diare romanesci din Ardelu au incredintiatu si pe subscribii membrii ai aceleia, cumca mijlocele banesci ale Asociatiunii sunt multu mai ne'nsemnate, decat ca ea se si pota ajunge cele doua scopuri mari, prefipte tocma si in titlu'a ei. Afara de acesta s'a mai vedutu, ca dela 1862 incocce multi din fostii membrii Asociatiunii au si uitatu de existinta ei, prin urmare ca nici n'au mai ajutat la dens'a cu nimic. De aceea subscribii sunt de aceea parere, ca On. Comitetu se binevoiesca a ingriji pentru publicarea membrilor Asociatiunii intr'o foia seu adica lista deosebita, eara nu numai in gazete.

Scopulu acelei liste ar fi, ca se se impartia celu pucinu in vreo doua mii de esemplare in tota Transilvania, cum si mai departe, pentruca se cunosemu cu totii pe barbatii aceia, carii sustienu Asociatiunea nostra; eara acesta se se faca cu o luna mai nainte de adunarea generala dela Abrudu, apoi la aceea inca se se aduca mai multe esemplare din catalogulu membrilor cu atatu mai vertosu, ca se se vedea totodata, cati adevirati membrii voru fi luandu parte la adunare. —

Subscribii mai roga pe On. Comitetu, ca pana la adunare se aiba bunatate a dispune infaciosiarea atestatelor de clasificatiune dela totii tineri, carii tragu stipendii anuale din veniturile Asociatiunii nostre, pentruca asié adunarea si publiculu se se convinga din nou, cumca Asociatiunea ajuta numai pre tinerii, cari merita in tota privintia ajutorulu.

In urma subscribii mai dorescu, ca in adunarea dela Abrudu se se ie la desbatere si compunerea unui dictionariu nou in cele trei limbi ale patriei, precum si a unui dictionariu etimologicu curatu romanescu; eara pentruca desbaterea se si aiba vreunu resultatu doritu, On. Comitetu este rogatu a trage pana atunci informatiuni din tota romanimea despre tote intreprinderile de felulu acesta, fia acelea seu in tipariu, seu numai in manuscripte, pentruca sese scia, unde ce avemu gat'a.

Brasiovu 7 Iuniu n. 1865.

Cu totu respectulu si veneratiunea.

(Subscribi):

I. G. Ioanu, Ioane Metianu, protopopu, Nicolae Voinescu, Theodoru T. Ciureu, Nicolae T. Circu, Ioane Iuga, Dimitrie Iuga, Constantinu I. Iuga, I. B. Popu, Stefanu Sotiru, Constantinu Steriu, G. I. Teclu, Apostolu Eustatie Popp, Ioane T. Popoviciu, Nicol. I. Baboianu, Nicol. B. Popp, Nicol. Birtu, Ioane Stafoveanu, Dimitrie A. Popp, Gerasimu Popoviciu, Nicolau Maciuca.

Cartea titulata:

„Siebenbürgen und die österreichische Regierung in den letzten vier Jahren.“ „Telegrafulu romanu“ se apuca in Nr. 41 de unu lucru forte greu, adica ca se spele arapulu si se'lu faca albu. O alta foia din Sibiu, adica „Heti lap“ isi simplific'a acesta treba grea dicundu (in Nr. 36), ca redactorulu ei citindu acea cartioica afl'a, ca cei 1 fl. 80 cr. dati pe aceea sunt curatu aruncati pe ferestra afara — buna ora ca si cei dati pe cartea contelui Dom. Teleki senior scrisa despre „Vremea Horii.“

Ca auctorulu acelu pamfletu suduie pe romani si ii in-

fera oam ei vine mai uritu in condeiu? Ve mirati Dvostra de acesta? Atunci ar trebui se ve mirati multu mai tare, candu a diti si vedeti bine, ca romanii au inceputu a se sudui ei insii intre sine, ca reputatiunea, onorea, renumele, caracterulu, meritulu, virtutea au inceputu a se cufunda infricosiatu cu vanitatea, cu ambitiunea infumurata, cu pasquilaria fetata de ur'a negra si de pism'a venata, eara loculu meriteloru ilu ocupa fanfaronat'a, ear' virtutea e in periculu de a fi sacrificata proditionii. Nu ve mai mirati dv. pentruca ne urescu, ne suduia si infera firescii si perpetui nostri adversari si nemioi; mirative mai vertosu si intrebativ: pentru ce dela 1852 incocce au fostu siliti, constrinsi, a parasi Transilvania, unii dupa altii barbatii ca Simionu Barnutiu, A. T. Laurianu, Ioanu Maiorescu, A. I. Papiu, cum si Suciu, Badilescu, Fauru, Mihali, si tineri ca Ioane Popu, Titu Maiorescu si altii multi, nu normalisti, nu gimnasisti, ci esiti din cate o facultate doua; dar' mirative mai multu, ca de si mai totii acei barbatii in Principatele romanesci sunt forte reu veduti si prin omeni de calibrulu Ionesciloru prigoniti cu inversiunare si pana la scandalu, totusi nu se potu indupleca spre a se rentorce in patria loru vechia, afara pote de singurulu oasu, candu unulu seu altulu din ei simtindu si apropierea orei din urma se rentorce precum au urmatu G. Lazaru si S. Barnutiu, nu pentruca se traiasca, ci numai ca se mora in Ardelu si se i se asiedie osementele lunga ale parintiloru sei; macar ea unu Ioanu Maiorescu nici acesta nu a voitu, ci a lasatu cu blastamu, ca nici osele sale nici ale copiiloru sei se nu putrediesca in Ardelu!

Deci noi amu fi de aceea parere, ca mai nainte de a ne trage sam'a cu altii, se nu ne pregetamu a ni o trage cu noi insinu. — Se... dupa... natinea intraga ajunse a fi libera, autonoma, eara noi cu ea domni, nu mai avemu nici o trebuinta de cointelegere si solidaritate, nici pre oatu o pastraramu pana ne aflamu in sclavia civila si politica, ci ca de acum inainte avemu se ne desfagemu in totu atati atomi, cari apoi se se asiedie pe acolo pe unde le va veni mai bine? —

Brasiovu 16 Iun. Aprópe doue septemani de cand avuramu dile mai multu ploiose decat senine; eara de optu dile incocce de candu culmele muntiloru se recoperira cu nea, recela deveni ca cea din Octobre; frundiele pomiloru mai veratici ingalbinescu, legumele mai delicate suferu.

Foile ungueresci din Clusiu ne impartasiescu despre amblarea timpului sciri oatu extraordinarie, catu suparatore. Pe la Clusiu intre 8 si 11 Iun. inca domnia o recela mare, in catu omenii incepura a si lua sumanele de érna. In mai multe tienuturi batú si grindin'a, eara anume in 3 pe la Vintiulu de susu, in 7 la Turd'a si pe Campia la Tiaga, eara pe la orasiulu Mercuria grindin'a sfarm'a o parte de hotaru. Cea mai mare stricatiune inse facura timestatile in muntii Gilaulu la cateva sate pana spre Clusiu in diosu. O ruptura de nuori rapedita in 6 Iun. din munti in diosu in restimpu de 3—4 ore facu se ésa riurile si riuetele din albiele loru, care apoi inundara satele Siardu*) St. Mihaiu**), St. Pauru***) si Mer'a cea avuta cu o parte mare din hotarale loru, in catu pe unde au trecut furia torentelor nu se mai vede nici urma de semenaturi si de fenatie. In 7 Iun. venindu o alta ruptura de nuori (adica plóia forte mare) mai strica si satulu Lun'a†), oam si forte reu la Nadasiulu unguerescu, eara la Giru-Monastoru batendu si grindina forte mare sfarm'a hotarulu spargendu si capetele catorva omeni, pe carii furia elementulu ii apuocase in largulu campulu.

*) Sárd, Sáárd, Siardu sunt patru sate cu acestu nume, asiediate in diferite tienuturi ale Transilvaniei.

**) St. Mihály-falva-telke sunt siepte sate pe acestu nume.

***) St. Pál, St. Pauru sunt trei.

†) Lun'a sunt eara trei.

Casuri de acestea strigătoare aru putea se invetie odata pe ómeni a'si asigura atatu semenaturele incontra grindinei, catu si casele, olatele si secerisiulu (recolt'a) incontra focului. Societate asecurătoare pentru casuri de paguba prin grindina avemu tocma si aici in tíera, eara societati asecurătoare pentru pericole de focu sunt o multime si inca unele mai bune decat altele; cu 3—5 pana in 7 fl. iti asigurati avere de cate una miie fiorini v. a. si prin urmare oricum, dormi mai odihnitu, eara in casuri desastróse nu remani pe la usiele altora. Inse pare ca este unu blastemu, ca in tíer'a nóstra tocma si a s e m e n e a societati se paru a porta cate o colóre esclusiva nationala, cum si a fi conduse in óresicare spiritu totu esclusivu nationalu; se prea intielege apoi, ca anume romanii nostri se retragu cu mare sfiéla si respectu dela intrat'a cancelariiloru séu agentureloru de felulu acesta. Mai adauge si cumplitele prejudetie, si nesciint'a poporului, apoi nepasarea celoru luminati de a invatia pe poporu, a'lu informa si indupleca cu propriile esemple, pentru cá cu unu micu sacrificiu se'si faca elu siesi cate unu bine mare.

Nu scimu déca in seminarie si in institutetele pedagogice pre lunga alte invatiaturi sante si bune cate se propunu, se prepara junimea inca si pentru viét'a practica asié, in catu ea se fia in stare de a da poporului idiotu cate unu sfatu bunu si folositoriu. La sasi se invatia asié ceva de multi ani. —

— In septemaa'a viitória se incepu esamenele anuali pe la institutetele de invetiatura si parintii au nu numai ocaziunea cea mai benevenita, ci chiaru si oblegamente strinsa a cercetá probele pentru inaintarea filorú sei, cá despre o parte se se convinga pe catu se póte despre conduit'a si progresulu filorú lorú, ér' de alta prin present'a lorú se-i animese impintenandu-i prin aratat'a grigia mai deaprópe si provocandui la progresu si emulatiune catu se póte de mare. Fratiloru! In junimea parasita de publicu cu astufeliu de ocaziuni nu se destépta asié lesne simtiulu acelu maretu de a escela intre semeni. Asia scólele si productiunile tenerimei se ne interesese mai multu decatu orce alte produceri si priviri.

Brasiovu 17 Iun. (Teatrulu romanescu.) Adi se produce „Marcu Boceari,” erulu Elinu, drama in 3 acte cu cantace. Mane Dumineca se va pune pe scena: „**Flo-si Floric'a,**” comendia nationala fórté placuta cu nationala, de D. Alexandri. Bucatile cele mai publiculu romanu sunt cele nationali si cu deosebire tului nostru laureatu V. Alexandri, pe care'lu u, de cate ori ei citimu numele, atatu cá comedu, catu ramaturgu nationalu unicu si préplacutu. —

ela **Naseudu.** In scólele de aici se va fini cursulu cu a. c. in 6 Iuliu cal. nou, si adioa in gimnasiu cu iu, in preparandia in 1 Iuliu, eara in scóla principala titielorú in 6 Iuliu. Cursulu scolasticu alu an. 1865/6 incepe in 4 Septembrie c. n. dupa ce in 3 Septembrie se tienea „Veni sancte”, eara in 1 si 2 Septembrie va fi nita inscrierea scolariloru. Care se face cunoscutu tinut'lu — parintiiloru lorú — carii aru dori a frequentá in venitoriu acéste scóle spre a se putea orientá. Naseudu in 8 Iuniu 1865. Subscrisu Grigoriu Moisi mp. vicariu eppescu.

Multiamire publica. Magn. Domnu Gavriile Dorgo, comisariu provincialu in Bistrit'a, avu bunatate a darui 82 de bucati de diferite carti pe séma gimnasiului din Naseudu. Pentru care daru in numele corpului profesoralu si a tinerimei gimnasiale din locu se aduce demnului Mecenat cordiala multiamita. Naseudu in lun'a lui Maiu 1865. Dela directiunea gimnasiale. Grigoriu Moisi mp., vicariu eppescu foraneu.

Una osinda la mórte ou spendiaratória dela tribunalulu scaunulu Simleu de Ciucu (Csik-Somlyo) 9 Iuniu 1865. Scimu din Gazet'a, ca pe drumulu dela Gurgiu la Gyergyó-Szt.-Miklos in muntele Cristi-ciu, dóue óre dela carcima Lapusnii s'au fostu ucisu cu secura in 19 Martiu 1861 5 romani din Ibanesci, cari mergiau la tergu la Gyergyó Szt.-Miklos, prevediuti cu bani de acumpara vite, dupa cari remasera 29 de orfani strigandu la ceriu resplatare asupra hotiloru de drumu, cari tupilanduse se facusera atunci neveduti. Judecatori'a dela Gyergyó-Szt.-Miklos cu cea dela Gurgiu si in urma facunduse transpunerea actelorú la scaunulu pr. alu tribunalulu criminalu din Csik (Ciucu), acesta a mediulocitu prinderea hotiloru si prin cercetarea criminala s'a constatatu chiaru si prin propria marturisire a prinsiloru ucigatori, cumca ei au mersu cu securile anumitu cu scopu, cá se intimpine pe romanii, cari vinu la

tergu, spre a le rapi banii. Acesti ucigatori sunt 4 insi din Gyergyó-Remete cu numele M. B. Jozsef, L. Jozsef alias D. T. Jozsef, N. Elek alias N. Elek Elek si N. Lajos, care estu din urma, cá militariu s'e predate in cercetarea militaria, ér' ceilalti trei s'au judecatu chiaru si din propria lorú marturisire la osinda de mórte prin fune din partea tribunalulu scaun. Ciuculu. Mai incolo esi dela judecat'a crim. cá remasilorú eredi ai ucisulu Szucsava Bozon se se reintórca despugubirea de 350 fl. m. a., remasilorú lui Gliga Szilimon 700 fl. m. a., remasilorú lui Dán. Pántelka 300 fl. eredilorú lui Gliga Tógyer 185 fl. si a lui Butilka György 210 fl. cu totulu 1745 fl. purtandu osinditi si spesele cercetarii, ér' pentru alte pretensiuni remasii eredi se indrumésa pe calea legii.

Acést'a judecata s'a intaritu de tabl'a regésca in 21 Nov. 1864 Nr. 8315 si in. reg. Guberniu cá suprema instantia judecátóresca cu Nr. 670, 27 Aprile a. c. o au intaritu in totu cuprinsulu ei si dupa ce Maie statea S'a c. r. apostolica prin. resolutiune p. n. din 13 Maiu a. c. n'a aflatu pe osenditi vrednici de prin. agratiara, in 9 Iuniu 1865 s'a si esecutatu pe calea poruncita de lege.

UNGARIA. Intr'o scrisóre de mana catra gub. Pálffy si arata Mai. S'a multiamirea despre dovedirea credintiósei alipiri a tuturorú plaselorú de poporu, insarcinandulu a face acésta cunoscutu, aratandusi sperant'a, cumca se va poté érase reintórce spre a fini opulu celu imbucuratoriu (incoronarea). Diurnalele maghiare inca respira o sperantia, ca visit'a Mai. S'ale a inlesnitu impacuirea Ungariei intr'atat'a, in catu animele se afla mai pregatite pentru invoire, cu tóte, ca obiectele impacarii remanu totu cele de pana acum. — Diurnalele germane credu, ca impacuirea va urma, inse asia, cá se nu suferé unitatea imperiului. Regele se va incorona si maghiarii voru tramite reprezentanti la senatulu imperialu.

AUSTRIA INFERIORA. Vien'a 10 Iuniu. Mai. S'a c. r. apostolica se reintórse astadi in resiedintia, de unde se duse in Laxenburg, in resiedinti'a de véra.

„C. östr. Z.” serie din Pest'a, cumca senatulu academicu maghiaru a decisu, cumca va luá parte oficialmente la iubileulu universitatii din Vien'a. Cancelari'a r. a Ungariei a telegrafatu oatra gub. c. Pálffy in Pest'a in 10 Iuniu, cumca cu pré'nalta scrisóre dto Bud'a 8 Iuniu s'a restituitu cerculu legalu de activitate alu consiliulu locotenentialu din Ungari'a si tribunalele militari incepondu dela 1 Iuliu a. c. s'au redicatu.

Dela senatulu imperialu. A facutu o mare impresiune propunerea min. Plener in cas'a dep. pentru contragerea unu nouu imprumutu de vro 116 mil. fl. dupa ce asteptá fia-cine scaderea detoriilorú statului. Acestu proiectu se dede la o comisiune, care in primele s'ale consultari a luatu la desbatere in obiectulu acést'a intrebatiunea, déca se mai póte aplicida unu nouu imprumutu pana a nu fi deplinu statorita legea financiála pe anulu 1865 si comitetulu decise, cá se recomande casei deputatiloru a nu aplacida neci unu creditu, pana nu va urmá fipsarea definitiva a legii fin. pe anulu 1865, ci se insarcinesc de nouu comitetulu a esaminá asemené propunere spre a propune garantii in privinti'a imprumutelorú si cá principiulu constitutionalu se se faca odata adevéru, cumca detori'a statului se pune sub control'a senatului si alte detorii de statu nu se potu contrage fara invoirea precésa a sen. imp. Dep. Skene nu se multiumi cu acestu propusu, fienduca elu crede, ca trebuint'a reala de bani s'ar' urcá la o suma de 150 mil. fl. prin urmare ar' trebui se se urce pana la vre-o 200 mil. si recomanda se se iè banconotele de 1 si 5 fl. pe socotél'a statului si se se sistese amortisatiunea, luanduse afara amortisatiunea imprumutulu de loteria; apoi se se emite o adresa catra Mai. S'a imperatulu, care se cuprinda pe largu momentele doveditórie, ca dela administratiunea de acum a nu e de asteptatu regenerarea Austriei. Ér' c. Kinsky vré, cá abusu cu §-lu 13 din patenta de Februaru se se sterpésca odata, se se reduca flot'a si atarea armatei de resbelu pentrucá se se póta regulá economi'a statului, ér' contrageri de detorii fara de aplacidarea senatului se nu se mai faca. Schindler propuse totu in comitetu, ca cea mai buna garantia in contra starii acesteia ar' fi retragerea ministeriului de acum si votésa cu Skene adresa la Mai. Se primira propunerile de mai susu ale comitetulu cu 21 in contra la 4 voturi decidenduse, cá la urmatóriele siedintie se se invite intregu ministeriulu, ér' propunerile lui Kinsky si Skene pentru adresa la Mai. se incredintiara unu subcomitetu pentru reportare.

Vien'a 11 Iuniu. Alalta eri, 9 Iun. junimea maghiara ceti pe tabl'a négra a universitatii o invitare spre o consulta-

tiune asupra modului, in care numit'a junime se si exprime perfepta cusintire cu tóte sentiemintele exprimate de notiunea maghiara in Bud'a-Pest'a inaintea Mai. S'ale imper. Adunanduse respectivii in 9 Iun. tienura o desbatero de totu vijeliósa — vorbindu parte in limb'a maghiara, parte in cea germana; dar' oredienduse ca su pré pucini spre a decide in numele intregi junimi, se au despartitu fara resultatu. Eri in 10 s'au adunatu de nou, si consultanduse mai antaiu — au decisu alegerea unei deputatiuni custatátore din 12 membri, carea se astérna inaintea Mai. S'ale o adresa esprimatória de sentiemintele junimii catra Maiestate, si sperantiele ei pentru viitoriu. — Deputatiunea alésa s'a si insarcinatu formalmente cu acésta comisiune. In scurtu ve voiu comuncá resultatu acestoru pasi (asteptamu).

De cateva dile timpulu aici a datu in recéla; ploj pucine, numai in nóptea trecuta ne scuturá din somnu o vijelia turbata de plóia, ventu si — ghiatia.

Cronica esterna.

In ITALPA s'a tienutu in Turinu in 6 Iuniu unu meeting in contra negociariloru cu Rom'a si in contra serbarii constitutiunii cu unu entusiasmu fórté mare. Ducele Sforza deschise siedint'a comitetului ad hoc pe bin'a teatrala, dovédindu, ca cele mai insemnate cetati ale Italiei sunt de parerea loru. Advocatulu Priari din Genua tienú o cuventare plena de argumente de cele mai cutesate in contra papismului si se primi resolutiunea, cá se faca opositiune la negociatiunea cu Rom'a, continuanduse demonstratiunile pe la casele barbatiloru de acést'a parere, si pe la monumente; cu tóte aceste Vegezzi negociasa cu succesu.

FRANCPA. Parisu 12 Iuniu. Alaltaeri pe la 5^{1/2} dupa prandiu sosi imperatulu Napoleonu din calatori'a s'a in Algeria in Tuilerii fiendu primitu de o massa mare de poporu cu primire serbatoréscá. Casele si stratele fura decorate.

„La France“ scrie, cumca in Brest a sositu o depesia indata in 11 Iuniu, care ordonésa, cá indata se se pregátéscá de resbelu 5 corabii de linia, o fregata si 5 corabii de transportu. Se dice, cumca acest'a corabii se voru duce la Algeri'a cá se imbarce 30 mii soldati spre ai readuce in Franci'a.

In Cherbourg a 2-a statiune de corabieri se inarmésa „Vigie“ fara se i-se sci destinatiunea. Asemenea a sositu aici mandatu, cá se se intetiasca pregatirea altoru 3 nai de transportu.

Astadi mai tienú imperatulu consiliulu ministerialu si in fienti'a de facia a imperatesei o siedintia secreta.

Ne suprinde ordinea de susu pentru pregatirile la resbelu. Nu se scie la Americ'a ori la Sicili'a.

Sucesulu calatoriei in Algeria a adausu multu la popularitatea imperatului. Algeritanii se oferira a redicá unu monumentu imp. Napoleonu III. in piaci'a Algeriei, ceea ce imp. primi cu conditiune, cá piati'a se se numéscá dupa numele eroiului, care a ocupatu Algeria, ad. Charles Dix.

Principate unite romane.

Bucuresci 26 Maiu. O corespondintia din Bucuresci in „Botschft.“ cuprinde despre misionariulu patriarchului din Constantinopole preotulu Cleobolus, care avú norocirea a fi datu peste granitia din Romani'a, urmatóriele date deslusitórie, care sunt cu multu mai interesante, decatu se nu le impartasimu publiculu nostru. Éta cuprinsulu scrisorii: Mesurele luate de regimu in contra ablegatului patriarchalu au facutu aici mare impresiune, fienduca preotulu Cleobolus erá provédiutu cu o recomandatiune alui Ali-Pasia si aducea o scrisóre a patriarchului catra principele Cusa, precum si alte multe scrisori catra Eppii moldo-romani. Scopulu misiunii primarie erá a face propuneri principelui in contra mai multoru mesuri ale regimului si inainte de tóte propuneri in contra casatoriei civile, care s'a introdusu pe bas'a legii civile francesoi, precum si in contra proiectului de lege despre denumirea si depunerea demnitariloru besericesci in Moldo-Romani'a fara coinvoirea patriarchului ecumenicu. Mai incolo si in contra compunerii sinodului, care ar fi in contra canóneloru. De abia inse sosise misionariulu Cleobolus si Domnulu indata si sanctioná proiectulu de lege pentru denumirea si depunerea Eppiloru. Indata dupa acést'a provóca prefectulu de politie pe greuletii se se suia intr'o droscá spre a se cará catra Giurgiu, urmatu de altu caru cu escorta de gendarmi. Consululu rusu pasí la mediulocu spre a protege pe greculu, inse fara resultatu, fienduca principele necajitu aduse inainte imputatiunile facute clerului grecescu, cumca pune la cale intrigi de resmirite in principate, care au de scopu a-lu delaturá pe densulu si dechiará, cumca patriarchulu n'are dreptu a indreptá scrisori si acte la Eppii moldo-romani

nemediulocitu si încungiuranduse invoirea regimului. — „Nu e nebunu cine manca 7 pani, ci cine le da.“ Bine dise, dar' reu facú romanulu pana acum, ca crediú toturoru intrigeloru ce se viriá sub masc'a evlaviei de lege, spre a róde de s'ar' poté tóta radacin'a dela pomulu vietii nationale a romaniloru! —

— Ne luamu voi'a a reproduce aici si acelu proieptu de lege, despre care vorbiramu in Nr. tr. Acelasiu suna:

L E G E,

pentru regularea dreptului de intrare de la vitele pastoriloru straini.

Despre pastorii Austriani.

Art. I. Pastorii Austriani ce frecuenta cu vitele loru Romani'a se impartu in urmatórele categorii:

a) Pastorii carii vîrindu vitele loru in muntii Austriei s'au ai Romaniei, le cobóra tómn'a spre iernaticu in campurile si baltile Romaniei, séu spre a le trece in totu s'au in parte in statele limitrofe, si

b) Pastorii a le caroru vite intrate de mai multu timpu, s'au stabilitu prin campurile si baltile Romaniei.

Despre pastorii ce ar' intra din statele Austriei.

Art. II. Pastorii Austriani venindu din statele Austriei, sunt liberi se intre in Romani'a cu ori-ce numeru si felu de vite ar' avea, atatu pentru pasiune s'au iernaticu, éatu si pentru a le trece transitu.

Art. III. Vitele austriane se recunosc dupa actele speciale (regii CC.), pe care pastorii proprietari séu seutarii trebuie a le avea ori candu intra in Romani'a; agentii fiscali de la puntulu de frontiera deoi, voru ingadui intrarea de vite Austriane numai pe temeiulu unoru asemenea acte, si prin plat'a tacseloru de intrare ce se prescriu mai diosu.

Pasportele nu se recunosc cá regii, si prin urmare acei ce ar' cerca se intre cu asemenea acte (paspórté), nu potu fi ingaduiti in conditiunile legii de facia, ci numai prin plata dreptului de importu, séu de transitu.

Art. IV. Déca peste numerulu viteloru coprinse in regiile CC, pastorii ar' aduce de odata si alte vite, ele voru fi libere a se introduce, in conditiunile prescise pentru comerciulu generalu, adica: s'au prin plat'a dreptului de importatiune, de voru fi destinate pentru consumatiune in intru tierii, séu prin plat'a dreptului de transitu, de se voru declara de transitu. Asupra diforontiei de mai pucinu pastorii se apera de ori-ce plata.

Art. V. Tacsele de intrare (oieritulu si cornaritul) pentru vitele Austriane, se statornicescu precum urmésa:

a) Pentru capulu de óie, berbecu, capra, tiapu, rîmatoru si rîmatóre, parale diece (10).

b) Pentru capulu de bou, vaca, bivolu, bivoliitia, calu, épa, oaftru si asinu, parale trei dieci (30).

c) Pentru capulu de sugatorii de la vitele mici coprinse la liter'a a), oate s'ar aduce pana la 1 Iulie alu fiacáruia anu cate parale cinci, éra de atunci inainte parale diece.

d) Sugatorii (vitiei, mînsi si malaci) ce nu ar' trece vîrsti de unu anu, se apera de ori-ce plata. De la vîrsta de unu anu pana la doi, platescu cate parale cinci-spre-diece de capu, éra de la doi ani in susu, platescu cá cei mari de felulu loru, adica cate trei-dieci parale, precum se coprinde la lit. b) de sub acestu articulu.

Art. VI. Tacsele de intrare se platescu indata dupa declararea si constatarea viteloru la biurulu vamalu pe unde pastorii ar' veni cu vitele loru spre introducerea in intrulu tierii.

Art. VII. Pentru fiacare turma de vite Austriane, cate s'ar constata dupa regii, agentulu fiscalu de la puntulu de intrare (vamesiulu), va da biletu de intrare imprimatu. Biletulu nu se póte da decatu numai pe numele unui singuru pastoru, proprietaru s'au scutaru.

In biletulu ce s'ar da, va trebui a fi specificatu numerulu regii CC, pe care s'a intemeiatu, numele pastorului, terminulu ce ar' cere pentru pasiune s'au iernaticu in tíera, Nr. si felulu viteloru, si tacs'a de intrare (oieritulu si cornaritul) ce ar' plati pentru acele vite.

Art. VIII. Pentru fiacare biletu care se da dupa dispositiunile art. VII osebitu de tacs'a de intrare, pastorulu va plati cate unu leu, care se va inscrie totu in acelu biletu si in recipisa de incasarea baniloru ce agentulu fiscalu (vamesiulu) este datoru a-i libera osebitu.

Art. IX. Tacsele ce se percepeau in trecutu sub titlu de plocóne, numeratóre si ravasiu, se desfintiésa.

Art. X. Termenulu ce va trebui se se acorde pastoriloru Austriei nestabiliti in tíera va fi totu d'auna de unu anu de dile.

Termenul acordat se inscrie in biletul de intrare cá se serve de controlu la refuirea acelu biletu.

Art. XI. Pastorii austriani intrandu in Romani'a si platindu tacsele de intrare, prin indeplinirea regulor prescise mai susu, fara a mai fi supusi la alte tacse fiscale, se voru bucura de drepturile urmatóre:

a) A se preambila cu vitele loru pe tóta intinderea teritoriului Romaniei pe drumurile principale in limitele loru, ori unde adioa interesele i-ar' indemna, se intielege prin plata de buna voie a drepturilor de pasiune si ori ce altu ar' privi pe proprietatile respective, ferinduse a nu calca cu vitele loru peste limitele drumurilor.

Pentru stricatiune voru fi supusi la despagubire dupa legile tierci pentru ispasie, fara alta intardiare.

b) A aduce, fara plata de importatiune, uneltele pentru facerea brendiei, obiectele pentru prepararea nutrimentului si hainele economilor de vite si ale ciobanilor. Ingaduirea introducerii unoru asemenea obiecte inse se va face prin indeplinirea regulilor de declarare, revisie si inregistrare. Numarul si felulu hainelor se va calcula dupa numerulu ómenilor ce ar' intovarasi turma la intrare, (proprietari, scutari, ciobani, slugi) cari se voru coprinde si in biletul de intrare.

c) A se inapoi in Austri'a in marginirea terminilor resorisi prin biletele de intrare cu vitele ce au introdusu si prasila de la cele fatatóre pe unu anu si cu productiunile de lana, brendia, lapte, mitie scl. in catimele ce obienuitu producu asemenea vite si care se voru calcula dupa numerulu si felulu ce fiacare pastoru ar' avea.

Déca vitele ar' fi statu la pasiune in tíera mai pucinu de optu luni de dile, pastorii nu potu fi ingaduiti se scóta productii fara plata.

Pentru vitele séu productiunile ce ar' avea pastorii prisosu se supunu la plat'a de esportatiune, éra pentru lips'a de asemenea vite séu productiuni, se supunu la plat'a dreptului de importatie.

d) A trece in statele limitrofe si a se inapoi cu totalulu séu parte din vitele ce ar' avea introduse in tíer'a; inse prin padi'a regulilor de declarare si constatare, pentru ca constatanduse prisóse de vite se platésca drepturile de importu.

(Va urmá.)

V a r i e t a t i.

Starea datorilor de statu ale monarhei austriace in 31 Dec. 1864 a fostu:

In datorii fundate (ipotecate) si in flotante luate pe omenia 10,994.469 fl. adica: doua miliarde siese sute milióne si seste sute nouadeci si patru mii patru sute siesedeci si noua mii valuta austr. Interesele anuale platite la acestu capitalu 116,713.581 fl. v. a. Datori'a provinciilor in care s'au instituit iobagi'a, coprinse in obligatiuni de statu si garantate totu de statu fu totu in 31 Dec. 522,220.260 fl. v. a. Interesele anuale la acestu capitalu facu 26,111.013 fl. v. a. Cu acésta ocaziune é' nu trebuie se se tréca cu vederea, ca ministrulu de finantia in siedinti'a din 8 Iuniu a. c. mai ceru dela cas'a deputatilor imperiului pentru anii 1865 et 1866 invoirea la unu nou imprumutu, carele se tréca preste 116 milióne. Caus'a este, cá ori oata economia se facu, statulu inca totu nu se ajunge cu veniturile cate intra din contributiunile direpte si indirepte. Pe multi au suprinsu acésta scire cá si ap'a ghiatiósa preste trupulu golu. Se mai scie earasi, ca buna óra si in an. 1864 preste 26 milióne fl. v. a. au ramasu restantie de contributiune, din care partea cea relative mai mare in Ungari'a, Croati'a, Transilvani'a.

— Datoriile de statu ale Franciei fusesera pana in an. 1851 adica pana ce se aruncu Napoleonu III. pe cerbicea franciloru, 5345 milióne franci. Aceleasi datorii dela 1851 pana la 1861 adica in diece ani au crescutu la sum'a piramidala de 9719 milióne franci. Inse si dela 1861 incóce datoriile statului in locu se scadia s'au mai adausu intru atata, catu in dilele trecute unii membrii ai casei deputatilor din Paris isi descoperira temerea, ca de va mai merge inca doi trei ani totu asié, in Franci'a va trebui se se dechiare bancrotu de statu. Eata ce costa pe poporu a funda cate o dinastia noua si a sustiené potestatea absoluta cu sute de mii baionete. —

— Numerulu confesiuniloru relegiése in

staturile Americiei de nordu. Sciutu este, ca in legea fundamentala a Nordamerice se asigura libertatea totoror confesiuniloru relegiése, numai ateismulu e pedepsitu strinsu, precum si sectele acelea care ar' cutesa se atace moral'a séu temeliiile statului. De aceea in staturile nordamericane sunt 53 confesiuni séu secte relegiése. Din acestea cea mai numerosa este a reformatiloru episcopali (cá in Angli'a), eara rom. catolici inca sunt 3,177.440. Se afla inse 13 secte de reformati presbiteriani cari adica nu suferé episcopi, ci numai preoti, apoi 10 secte de baptisti si anabaptisti, dintre cari adica unii credu ca botesulu prunciloru mici n'are nici o potere, si botésa a dou'a óra, eara altii cunoscu poterea tainei nu numai din man'a preotiloru, ci si din a ori cui; mai sunt si 9 secte de ale metodistiloru, cum si 2 de ale quakeriloru. Numirile sectelor baptiste sunt prea síde, precum: baptisti normali, antimissionali (cari nu suferé liturgi'a), cei de siepte dile, — cei de siese principii, — fratii dela tiermure, ferbatorii de spirtu, memnoniti, campbelliti, Dunkeriani. Vedi asié ceva se numesce tolerantia. — Locuitorii statului nordamericanu sunt preste 21 milióne impartiti in 29 republice unite prin congresulu generalu.

Publicatiune de concursu.

La universitatea din Vien'a s'a facutu vacantu pentru unu medicu transilvaneanu unu stipendiu din fondulu vacinatiunei de 315 fl. v. a. si 63 fl. v. a. bani de quartiriu spre cualificarea unui june transilvaneanu de operatoriu chirurgicalu — pentru cursulu scolasticu de operatoriu de 2 ani, incependu din prim'a a lunei lui Octobre 1865.

Doritorii stipendialui acestui, cari trebuie se fia *doctores de medicina*, sunt obligati inca in lun'a lui Iuliu a. c. a depune ecsamenu din anatomia topografica la profesorulu de clinic'a chirurgicala a numitei universitati.

Supliceloru care sunt a se aterne celu mai tardiu pana in 15 Augustu a. c. la acestu reg. Gubernu, sunt a se alatura urmatorele: testimonia despre susunumitul ecsamenu, aretarea locului nascerei si locuintiei presente, a natiunalitateri, a cunoscientiei limbelor patriei, diploma despre gradulu de Doctoru de medicina si reversulu prin care se indetorédia dupa finirea cursului a oferi servitiulu seu de medicu celu mai pucinu in cursu de 10 ani patriei s'ale transilvane.

Sibiu 15 Maiu 1865.

2—3

Dela Guberniulu regescu alu Transilvaniei.

Nr. 14497 — 1865.

2—3

Publicatiune,

emise in urm'a legei mai diosu citate, care s'a votatu de catra camer'a legislativa din principatele unite danubiane in siedinti'a din 24 Febr. 1865.

L E G E.

Art. I. Construirile publice de totu soiulu se voru concrede societatoru si capitalistiloru intreprindietori pre calea concesionarei, carora li se voru intórce capitalele anticipate prin interese si sume de amortisatiune anuale.

Art. II. Bani preliminati pentru cladirile publice prin bugetele anuale-i va esolvi ministrulu pentru constrairile publice in modulu prevediutu in art. I.

Art. III. Orice concessiune determinata in art. I se va dá prin o lege propria.

Gubernulu Principatelor unite danubiane aduce la cunoscienti'a publicului europénu, pre cum ca contésa la capitalu din tíera straina spre cladirea unui siru de drumuri in districtulu din cóce de Milcovu in dimensiune de 400 kilometre si unui asemenea siru de drumuri in districtulu din colo de Milcovu, fiendu cu acestea din urma impreunata si cladirea cam la vreo douedeci de poduri.

Ofertele respective sunt a se indreptá de a dreptulu la ministeriulu pentru construirile publice in Bucuresci. —

Pretturile bucatelor in piati'a Brasiovlui.

(Mesur'a se ia in galet'a de Ardélu, din care doua facu trei mesure austriace.)

Iuniu 16 n. 1865.

Gráu curatu galeta 6 fl. 21 cr., de midilocu 5 fl. 40 cr., amestecat 4 fl. 71 cr. —

Secara 4 fl. 2 cr., Papusioiu (cacurusu) 4 fl. 20 cr., Ordiu 3 fl. 66 cr., Ovesu 2 fl. 40 cr., Cartofi 2 fl. 19 cr. *)

*) In Nr. 42 s'au aplicatu din gresiéla pretturile pe galeta (a 64 cupe) la mesur'a austriaca.